

**Valga Vallavolikogu
OTSUS**

Valga

xx. xxxx 2024 nr

**Valga valla tuulepargi
eriplaneeringu asukohta
eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise
hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine****I Asjaolud**

Valga valla tuulepargi eriplaneeringut asuti koostama Valga Vallavolikogu 25. oktoobri 2023 otsuse nr 81 alusel, mis algatas eriplaneeringu koostamise Sunly Wind OÜ ja Eurowind Energy OÜ ettepanekul. Sunly Wind OÜ ja Eurowind Energy OÜ näitasid huvi tuulepargi rajamise vastu Valga valla territooriumi loode osale Väike Emajõe ja Jõhvi-Tartu-Valga tee (põhimaantee nr 3) vahelisele alale (planeeringuala suurusega umbes 10 200 ha). Eurowind Energy OÜ huvi raugemise tõttu vähendas Valga Vallavolikogu 31. jaanuari 2024 otsusega nr 96 planeeringuala suurust. Planeeringu koostamist jätkati umbes 7 400 ha suurusel maa-alal, millele ruumilahenduse saamisest on huvitatud Sunly Wind OÜ. Eriplaneeringu ala hõlmab Valga valla Mustumetsa, Killinge, Kiviküla, Uniküla, Õruste, Tõlliste ja Sooru külade osasid.

Planeerimisseaduse § 95 lõike 1 kohaselt koostatakse kohaliku omavalitsuse eriplaneering olulise ruumilise mõjuga ehitise püstitamiseks, kui olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoht ei ole üldplaneeringus määratud. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 01. oktoobri 2015 määruse nr 102 „Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekiri“ punktist 4 on olulise ruumilise mõjuga ehitiseks tuulepark Vabariigi Valitsuse 26. juuni 2003 määruse nr 184 „Võrgueeskiri“ tähenduses, mis koosneb vähemalt 30 meetri kõrgustest elektrituulikute. Tuulepark on eelnimetatud määruse „Võrgueeskiri“ § 2 lõike 19 tähenduses omakorda mitmest elektrituulikust ning elektrituulikuid omavahel ja neid liitumispunktiga ühendavatest seadmetest, ehitistest ning rajatistest koosnev elektriyaam. Valga Vallavolikogu algatas eriplaneeringu tuuleparkide asukohta leidmiseks. Eriplaneeringu lähteseisukohtade koostamise käigus selgus, et asukohta asutakse otsima ühele tuulepargile, mis võib koosneda mitmes grupis paiknevatest tuulikute.

Valga vallas kehtivates üldplaneeringutes ei ole tuuleparkide rajamiseks asukohti valitud. Valga valla koostatavas üldplaneeringus käsitletakse taastuenergeetika teemat, sh tuuleenergeetikat. Valga valla tuulepargi eriplaneeringu koostamisel järgitakse, et koostatava Valga valla üldplaneeringu ja käesoleva eriplaneeringu vahel oleks kooskõla.

Tuulepargi rajamise vajadus tuleneb Eesti riigi kliima- ja energiapoliitikast. Eesti pikaajaline eesmärk on minna üle vähese süsinikuheitega majandusele, mis tähendab järk-järgult eesmärgipärast majandus- ja energiasüsteemi ümberkujundamist ressursitõhusamaks, tootlikumaks ja keskkonnahoidlikumaks. Eesti pikaajaline siht on tasakaalustada

kasvuhoonegaaside heide ja sidumine hiljemalt 2050. aastaks ehk vähendada selleks ajaks kasvuhoonegaaside netoheidet nullini. Euroopa Liidu energiajulgeoleku seisukohalt on oluline liikuda imporditud energia sõltuvuselt Euroopa Liidu leiduvate primaarenergia allikate suurema kasutamise poole. Eesti energiamajanduse arengukava 2030 kohaselt moodustab aastal 2030 taastuvenergia osakaal Eesti energia lõpptarbimisest 50%. Tuulepargi rajamine on kooskõlas nii Eesti energiamajanduse arengukava 2030 eesmärkidega, kui ka energiamajanduse korralduse seadusega. Tuulepargi rajamine loob soodsad tingimused taastuvatest energiaallikatest elektri tootmise osakaalu suurenemiseks.

Eriplaneeringu koostamise eesmärk on valida tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu püstitamiseks sobivaimad asukohad ning määrata tingimused tuulepargi ja seda teenindava taristu ehitamiseks, hinnates muuhulgas asjakohaseid mõjusid, sh viia läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Eriplaneeringut koostama asudes võeti eesmärgiks koostada planeering sellises täpsusastmes, mis võimaldab selle kehtestamist asukoha eelvaliku otsuse alusel. Planeerimisseaduse § 95¹ lõige 1 lubab kohalikul omavalitsusel eriplaneeringu koostamisel loobuda detailse lahenduse koostamisest ja kehtestada planeering asukoha eelvaliku otsuse alusel, kui puuduvad välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning eelvaliku otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused. Käesoleva sätte eesmärk on põhjendatud juhtudel lühendada eriplaneeringu koostamise ja menetlemise aega.

Planeeringu algataja ja kehtestaja on Valga Vallavolikogu, koostamise korraldaja Valga Vallavalitsus, planeeringu koostamisest huvitatud isik on Sunly Wind OÜ.

Riigihanke (viitenumber 274246) tulemusel leitud töövõtjad koostasid Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse (koostaja AB Artes Terrae OÜ) ja Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asjakohaste mõjude, sh keskkonnamõjude strateegilise hindamise esimese etapi aruande (koostaja LEMMA OÜ).

Valga valla eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmisega kinnitab kohalik omavalitsus, et valitud asukoht on kõige sobivam tuulepargi, sh tuulikute püstitamiseks ning et ehitiste asukoht, püstitamise üldised tingimused, asukoha eelvaliku tegemine, asukoha eelvaliku otsus ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne vastavad õigusaktidele ning keskkonnamõju strateegilise hindamise etapi aruande väljatöötamise kavatsuses sisalduv teave on piisav erinevate kaalutud asukohtade vahel valiku tegemiseks.

Valga valla eriplaneering sisaldab Valga maakonnaplaneeringu muutmise ettepanekut. Maakonnaplaneering sätestab, et Valga maakond ei ole riiklikult oluliseks tuuleenergeetika arendamise piirkonnaks. Märgitud on, et lähtuvalt tuuleressursist võib väiketuulikuid arendada kohalikuks väiksemahuliseks tarbimiseks. Seoses vahepeal muutunud taastuvenergia vajaduse suurenemisega, tehnoloogia arenguga ja riigikaitseliste piirangute oodatavate muutumisega Valga maakonnas on muutunud aktuaalseks tuuleparkide kavandamine ka Valga maakonnas.

II Valga valla tuulepargi eriplaneeringu menetluskäik

Planeerimisseaduse § 96 lõike 1 alusel algatati Valga Vallavolikogu 25. oktoobri 2023 otsusega nr 81 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamine koos vajalike uuringute läbiviimisega, eesmärgiga leida tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivad kohad. Planeeringuala suuruseks määrati ligikaudu 10 200 ha.

31. jaanuaril 2024. a tegi Valga Vallavolikogu otsuse nr 96, millega otsustas muuta Valga Vallavolikogu 25. oktoobri 2023. otsust nr 81. Otsusega vähendati kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ala ja määrati planeeringualale uus piir. Planeeringuala vähendamise põhjus seisnes Eurowind Energy OÜ planeeringu algatamise taotluse tagasivõtmises ning planeeringuala koostamise korraldaja eelarves puudusid vahendid planeeringu koostamise, koostamise tellimise ja mõjude hindamisega kaasnevate kulude kandmiseks. Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamist ja keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimist jätkati ligikaudu 7 400 ha suurusel maa-alal, mille planeeringu koostamisest huvitus Sunly Wind OÜ.

Ajavahemikul 30. aprill kuni 29. mai 2024 korraldas Valga Vallavalitsus planeerimisseaduse § 100 lõike 1 kohase kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku väljapaneku. Avaliku väljapaneku jooksul oli igal isikul õigus avaldada kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi kohta arvamust. Avaliku väljapaneku kestel esitasid arvamusi ametkonnad, asutused ja eraisikud, kokku 11 juhul. Avaliku väljapaneku kestel esitatud arvamuste kohta võttis Valga Vallavalitsuse seisukoha 13. juuni 2024 korraldusega nr 157. Vastu võetud korralduses nr 157 valdavalt arvestati esitatud arvamustega ja anti põhjendatud seisukoht nende arvamuste kohta, mida ei olnud asjakohane arvestada.

27. juunil 2024 toimusid planeerimisseaduse § 101 lõike 1 kohased avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud Valga linnas ja Tsirguliina alevikus. Valga Vallavalitsuse seisukohtade, (Valga Vallavalitsuse 13. juuni 2024 korraldus nr 157), avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel tehti eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtades ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmis vajalikud muudatused (planeerimisseaduse §102 lõige 2).

Järgnes Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande koostamine (planeerimisseaduse §104 lõige 1).

Valga Vallavalitsus esitas **XX. XXXX 2024** planeerimisseaduse § 105 lõiget 1 järgides Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande kooskõlastamiseks valitsusasutustele, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi planeering käsitleb, ja arvamuse avaldamiseks isikutele, kelle huve või õigusi võib planeering puudutada, ning isikutele, kes on avaldanud soovi olla menetlusse kaasatud.

Eelnõud täiendatakse peale kooskõlastuste ja arvamuste andmist.

Eelnõud täiendatakse peale planeerimisseaduse §106, § 107, § 108 sätestatud menetlustoimingute läbiviimist.

III Koostöö, kaasamine ja avalikkuse teavitamine

Valga Vallavalitsus planeeringu koostamise korraldajana on lähtunud põhimõttest, et igaühel on õigus osaleda planeerimismenetluses ja selle ajal avaldada arvamust planeeringu kohta. Valga vallavalitsus on avalikkust planeerimismenetlusest teavitanud, kaasanud menetlusse isikuid, kelle huve või õigusi planeeringu lahendus võib puudutada, ning korraldanud planeeringu koostamise käigus planeeringu tutvustamiseks avalikke väljapanekuid ja avalikke arutelusid. Valga Vallavalitsus on taganud planeerimismenetluse kestel teabe kättesaamise Valga valla veebilehel ja Valga Vallavalitsuses.

Kaasatavate osapoolte ja koostöötegitajate nimekiri on avaldatud dokumendis „Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohad ja mõjude hindamise, sh

keskkonnamõju strateegilise hindamise programm“. Planeeringu menetluse käigus võib kaasatavate osapoolte ja koostöötegijate ring laieneda.

Planeerimisseaduse § 99 lõike 2 ja 3 alusel kaasas Valga Vallavalitsus eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi menetlusse isikud, kelle omandisse kuuluv kinnisasi asus tuulepargi esialgsel potentsiaalselt sobilikul alal ja alast ühe kilomeetri ulatuses. Selles menetlusetapis oli olemas teave, et planeeringulahendus toob kaasa müra leviku ning lähemal kui üks kilomeeter võib esineda müra piirväärtuse ületamist ja sellega seoses võib lahendus puudutada isiku õigusi või huviseid.

Valga valla eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande menetlusse kaasati isikud, kelle omandisse kuuluv kinnisasi asus tuulepargi asukoha eelvaliku alal või sellest kolme kilomeetri ulatuses. Kolme kilomeetri ulatus on maismaa tuulepargi mõjuala keskkonnatasude seaduse § 55³ lõike 2 tähenduses. Kolme kilomeetri ulatuses võib esineda seal paiknevatele kinnisasjadele tuulepargist tulenevat mõju (mõjud on käsitletud keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande 4. peatükis) ning see võib puudutada kinnisasjade omanike õigusi või huve.

Teavet menetluse kohta saadeti planeerimisseaduse § 99 lõike 2 ja 3 alusel kaasatud isikutele e-posti või postiga. Teabe edastamiseks kasutati kontakti, mis oli märgitud rahvastikuregistris või äriregistris kaasatava isiku kontaktiks või kontakti, mida isik ise oli Valga Vallavalitsusele teadete edastamiseks teatanud.

Avalikkuse teavitamiseks avaldati teateid ajalehes Lõuna-Eesti Postimees, Valga valla veebilehel, Valga valla digitaalses uudiskirjas, Valga Vallavalitsuse infostendil, Valga Keskraamatukogus ja piirkondlikes haruraamatukogudes.

Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise menetluse kestel on avaldatud ja saadetud planeerimisseaduse § 96 lõike 3¹, 5, 6 ja 7, § 100 lõike 4 ja 5, § 101 lõike 2, § 102 lõike 1, § 105 lõike 1, § 106 lõike 4 ka 5, § 107 lõike 2 ja § 108 lõike 1 kohaseid teateid.

Lisaks planeerimisseadusest tulenevatele avalikustamise nõuetele on Valga valla tuulepargi eriplaneeringu menetluse käigus korraldatud isikute sisukamaks kaasamiseks õppereis, mitmeid infopäevi ja töötubasid (täpsem loetelu Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse peatükis 2.9). Toimunud kaasamisürituste peamine eesmärk on olnud avaldada eriplaneeringuga seonduvat infot, avada eriplaneeringu sisu, saada kaasatud isikutelt kohapõhist teavet ja sisendit planeeringu koostamiseks ning anda küsimustele vastuseid. Täiendavad kaasamisüritused on läbi viidud koostöös planeeringu koostamisest huvitatud isikuga.

Valga valla tuulepargi eriplaneeringuga võib eeldatavalt kaasneda oluline piiriülene mõju Läti Vabariigi keskkonnale. Piiriülese koostöö osas järgitakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse¹ § 46 kohast regulatsiooni ning mõjutatava riigi koostöö toimub läbi Kliimaministeeriumi.

IV Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku alad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande tulemused

A. Tuulepargi rajamiseks eelvaliku alade kujunemine ja sobilike alade selgumine
Planeerimisseaduse § 98 lõike 2 kohaselt tuleb asukoha eelvaliku tegemisel kaaluda mitut võimalikku asukohta. Valga Vallavolikogu algatas kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu tuuleparkide asukoha leidmiseks. Planeeringuala piiride kindlaksmääramisel lähtuti Mandri-Eesti riigikaitsealisesest kõrguspiirangust ja Valga valla üldplaneeringu koostamisel läbi viidud analüüsist tuuleparkide kavandamiseks ning huvitatud isiku ettepanekust. Enne eriplaneeringu algatamist oli Valga vallal teadmine, et 7 400 ha suuruse planeeringuala piires (piir määratud

Valga Vallavolikogu 31. jaanuari 2024 otsusega nr 96) asub neli ala (Valga Vallavalitsuse töö „Analüüs tuuleparkide kavandamiseks Valga vallas“ alad nr 1, 2, 3 ja 4), mida on vaja täpsemalt uurida ning välja selgitada, kas nendel aladel on potentsiaali tuuleparkide rajamiseks. Arvestades planeeringuala piiriga, nelja võimaliku ala suurusega ja tuulikute püstitamiseks vajaliku ruumiulatusega, võeti lähteseisukohtadega eesmärgiks otsida eriplaneeringuga planeeringualalt mitte ühte, vaid kõiki potentsiaalselt sobilikke alasid ja kaaluda nendele aladele tuulikute ehitamise võimalust.

Valga valla tuulepargi eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamise raames teostati esmane ruumianalüüs, et välja selgitada tuulepargi kavandamiseks esmased potentsiaalselt sobilikud alad. Potentsiaalselt sobilikud alad ei olnud veel tuulepargi asukoha eelvaliku aladeks. Potentsiaalselt sobilike alade leidmisel lähtuti välistavatest kriteeriumitest: arvesse võeti kaugust elukondlikest hoonetest (1 km), kaugust tiheasustusala müratundlikest aladest (2 km), välistati kaitsealad, hoiualad, püsielupaigad, sh projekteeritavate kaitsealuste objektide alad, taimede kasvukoha kaitseks moodustatud püsielupaigad (puhvriga 100 m), metsise püsielupaigad (puhvriga 1 km), I kaitsekategooria linnuliikide püsielupaigad ja kaitsealustel aladel paiknevad leiukohad (puhvriga 2 km). Täpsem kirjeldus on toodud lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi peatükis 1.5. Esmase kaardianalüüsi tulemusena välistati ka esmaste potentsiaalselt sobilike alade hulgast väga väikesed alad, kuhu ilmselgelt tuuleparki rajada ei ole võimalik. Analüüsi tulemusena selgus neli esialgselt potentsiaalselt sobilikku ala, millel puuduvad otsesed välistavad tegurid eriplaneeringuga käsitletava objekti asukoha edasiseks valikuks ning millel on olemas piisav territoorium. Neil aladel jätkatakse edasist analüüsimist. Väljaspool potentsiaalselt sobilikke alasid ei ole olemasoleva teabe alusel tuulepargi kavandamine võimalik. Alade 1 ja 3 osas esines kattuvus riigi poolt uuritud potentsiaalse tuuleenergia eelisarendusalaga Valga-Tõrva. Lähteseisukohtade koostamise käigus sai ka selgeks, et esialgselt potentsiaalsetele aladele saab rajada ühe tuulepargi.

Jätkates Valga valla tuulepargi eriplaneeringu koostamisega (planeerimisseaduse § 98) ja keskkonnamõju strateegilise hindamisega (planeerimisseaduse § 104) viidi läbi täiendav analüüs ja keskkonnatingimustega arvestamine ning leiti asukohaeelvaliku alad. Asukoha eelvalikualade kaalumisel on olnud eesmärgiks tagada, et planeeringulahendus on elukeskkonda parendav, huvisid tasakaalustav ja lõimiv ning otstarbekat, mõistlikku ja säästvat maakasutust tagav. Mõjude hindamise tulemusi arvestades korrigeeriti asukoha eelvaliku alade piire ja loobuti alale TU1 tuulikute kavandamisest linnukaitselistel põhjustel. Eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsus annab veendumuse, et rakendades planeeringus esitatud leevendavaid meetmeid puudub oluline ebasoodne keskkonnamõju kogu planeeringuala ulatuses, kui ehitada tuulikud eelvaliku alade TU2, TU3 ja TU4 põhimõttelistesse asukohtadesse. Täpsem kirjeldus on toodud Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse peatükis 3.2.

B. Tingimused tuulepargi ja seda teenindava taristu projekteerimiseks

Valga valla tuulepargi eriplaneeringut asuti koostama planeerimisseaduse § 95¹ lõike 1 ja 3 sätestatud põhimõtteid arvestades. Valga valla tuulepargi eriplaneeringu otsus on koostatud täpsusastmes, mis annab veendumuse, et tuulepargi ehitamist välistavad tegurid puuduvad ja edasine kavandamine projekteerimistingimustega on võimalik. Eriplaneeringu lahendus toob välja tingimused ehitusseadustiku § 26¹ lõike 1 ja 2 kohaste projekteerimistingimuste andmiseks eriplaneeringu otsuse peatükis 3.3.

Eelvaliku aladele TU2, TU3 ja TU4 võib ehitada vastavalt kuus, üheksa ja kaheks elektrituulikud, millede suurim lubatud kõrgus on 270 m. Tuuliku ehitamiseks on eriplaneeringuga määratud põhimõttelised asukohad planeeringu asukoha eelvaliku aladesse. Projekteerimisel on lubatud 50 m ulatuses elektrituuliku asukohta muuta, kuid arvestada tuleb teiste planeeringuga seatud tingimuste täitmisega. Esitatud põhimõttelistes asukohtades on planeering elluviidav.

Tuulepargi toimimiseks vajaliku taristu kohta on planeeringuga antud ligikaudsed asukohad ja projekteerimisel võib ehitiste asukohti täpsustada lähtudes planeeringuga seatud tingimustest. Tuuleparki teenindavat taristut võib ehitada ka väljaspoole eelvalikuala ja planeeringuala, et oleks tagatud tuuleparki teenindava taristu optimaalsed liitumised ja ühendused olemasolevate taristutega. Planeeringuga antakse põhimõtted tuulepargi liitumisalajaama ja ühendava kaablitrassi rajamiseks. Elektri kaabliiniga samasse trassikoridori rajatakse sideliin. Tuulikute ehitamiseks ja hilisemaks hoolduseks on vajalikud suure kandevõimega ning pidevalt ligipääsetavad juurdepääsuteed. Planeeringulahenduses on toodud põhimõtteline lahendus juurdepääsuteede kohta algusega avalikult kasutatavalt teelt. Planeeringuga määratakse tingimused tuletõrje kustutusvee veevõtukohtade rajamiseks. Veevõtukohta minimaalne kaugus tuulikust on 3 km.

Tuulepargi eriplaneeringuga on arvatud tuulepargi ümber müra leviku alad – normtasemete piirkonnad tööstusmüra õise sihtväärtuse alusel. Müra normtasemete piirkonnad jagunevad kolmeks: ala, millele ei saa kavandada I kategooria vaikkeid ja virgestuseks mõeldud alasid (>35 dB); ala, millele ei saa kavandada I ja lisaks II kategooria haridusasutusi, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeadutusi, elamu maa-alasid ja rohealasi (>40 dB); ala, millele ei saa kavandada I, II ja lisaks ka III ning IV kategooria keskuse maa-alasid ja ühiskondlike hoonete maa-alasi (>45 dB). See tähendab, et tuulepargist kahele lähimale piirkonnale ei saa edaspidi ehitada nt elamuid, rohealasi ja virgestusrajatiste ehitamine on võimalik väljaspool I mürakategooria välistatu ala. Planeeringust huvitatud isik peab projekteerimisel ja ehitamisel tagama, et normtasemete piirkondades müra sihtväärtust ei ületata.

Tuginedes keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes määratud tingimustele on tuulepargi eriplaneeringus seatud tingimused tuulepargi edasiseks projekteerimiseks, et vähendada varjutusega seonduvat mõju, visuaalset mõju ja mõju taimestikule, linnustikule, nahkhiirtele, ökosüsteemidele, rohevõrgustikule, veestikule, pinnasele ja huumusele, kliimale, kultuuriväärtustele ja sideteenustele. Planeeringus käsitletakse ka kliimakindluse tagamine, veekogu ehituskeeluvööndi ja jäätmetekke teemat.

C. Asjakohaste mõjude, sh keskkonnamõju strateegiline hindamine

Valga valla eriplaneeringu asjakohaste mõjude, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande koostamisel on järgitud eriplaneeringu eesmärki ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse¹ § 40 esitatud nõudeid. Keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega on välja selgitatud tuulepargi ehitamiseks sobilikud alad keskkonnamõjudest lähtuvalt. Aruanne on koostatud täpsusastmes, mis annab veendumuse, et eelvaliku aladel on tuulepargi eriplaneering elluviidav. Mõjude hindamine on teostatud täpsusastmes, mis on eriplaneeringu asukohavaliku etapis võimalik ja asjakohane. Ennetavalt on hindamisega antud soovitusel teadaolevate ja potentsiaalsete kõrgema väärtusega looduskoosluste väljajätmiseks (alal TU1). Sellise lähenemisega minimaliseeritakse risk, et projekteerimise käigus läbi viidavate täiendavate loodusuringute tulemusel esineks vajadus oluliselt tuulepargi lahendust muuta. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega on paika pandud tingimused, millega on vaja arvestada eriplaneeringu koostamisel ning selle kehtestamisele järgnevas projekteerimistingimuste andmise ja projekteerimise etapis. Samuti on määratud edasiseks tuulepargi projekteerimiseks vajalike uuringute vajadus, millest võib selguda täiendavate meetmete vajadus tuulepargi rajamiseks ja käitlemiseks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande 4. peatükis on analüüsitud tuulikute ja tuulepargi sisese taristu eeldatavalt kaanevat keskkonnamõju. Eeldatavalt kaasnevat mõju on hinnatud looduskeskkonnale (taimestikule, linnustikule, nahkhiirtele, ökosüsteemide seisundile ja bioloogilisele mitmekesisusele, rohevõrgustikule, sh loomade elupaikade sidususele, metsloomadele, kaitsealadele, veestikule, pinnasele, sh väärtuslikele põllumajandusmaadele), kliimale, kultuuripärandile, olemasolevale taristule, inimese tervisele, heaolule ja varale ning maastikule.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne sisaldab ka Natura hindamist, kuna keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamise etapis läbi viidud Natura eelhindamine näitas, et esialgese potentsiaalselt sobilikult ala nr 1 võimalikku mõjualasse jääb Sauniku loodusala, mis on moodustatud loodusdirektiivi I lisa elupaigatüübi ja II liikide elupaikade kaitseks ja potentsiaalselt sobilikult alalt nr 1 lähtuv mõju looduskaitsealale ei saa välistada. Natura hindamise tulemusena jõuti järeldusele, kui rakendada Sauniku loodusala ümber täiendav kaitsepuhver ja rakendada rände perioodil tuulikute ajalast või vastava juhtsüsteemi abil peatamist, siis on olemasoleva teabe alusel välistatud oluline negatiivne mõju kõigi Natura linnu- ja loodusalade suhtes. Planeeringu lahenduses on arvestatud määratud leevendavaid meetmeid.

Arvestades Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse sisu ning eriplaneeringu asjakohaste mõjude, sh keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega võib kinnitada, et tuulepargi, sh tuulikute püstitamiseks on kõige sobivamad alad TU2, TU3 ja TU4. Tuulikute asukohad, püstitamise üldised tingimused, asukoha eelvaliku tegemine, asukoha eelvaliku otsus ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne vastavad õigusaktidele ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande väljatöötamise kavatsuses sisalduv teave on olnud piisav erinevate kaalutud asukohtade vahel valiku tegemiseks. Planeeringu lahendus annab veendumuse, et planeering on määratud tingimusi, sh leevendus- ja seiremeetmeid järgides, elluviidav.

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1, § 22 lõike 2, planeerimisseaduse § 109 lõike 1 ja lõike 2, Valga Vallavolikogu

otsustab:

1. Võtta vastu Valga valla tuulepargi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsus (AB Artes Terrae OÜ töö nr 24031ÜP3) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne (OÜ LEMMA). Asukoha eelvaliku otsuse vastuvõtmisega kinnitatakse, et valitud asukohad TU2, TU3 ja TU4 on kõige sobivamad Valga valla tuulepargi eriplaneeringuga kavandatava ehitise püstitamiseks ning et ehitise asukoht, püstitamise üldised tingimused, asukoha eelvaliku tegemine, asukoha eelvaliku otsus ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne vastavad õigusaktidele ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande väljatöötamise kavatsuses sisalduv teave on piisav erinevate kaalutud asukohtade vahel valiku tegemiseks.
2. Loobuda eelvalikualadel TU2, TU3 ja TU4 detailse lahenduse koostamisest. Pärast Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poolset heakskiitmist kehtestab volikogu kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu eelvalikualadel TU2, TU3 ja TU4 asukoha eelvaliku otsuse alusel
3. Valga Vallavalitsusel korraldada planeerimisseaduse § 109 lõike 4 kohane asukoha eelvaliku otsusest teavitamine.
4. Otsus jõustub selle teatavakstegemisest.
5. Otsuse peale võib esitada Valga Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras ja tähtaegadel.

Eelnõu esitab:
Eelnõu koostaja: planeeringute juhtivspetsialist Lenna Hingla
Ettekandja: asevallavanem Kaupo Kutsar
Kaasettekandja: kogukonna- ja turvalisuse komisjoni esimees
arengu- ja majanduskomisjoni aseesimees
Ärakirjad: Valga Vallavalitsus - valga@valga.ee

Seletuskiri

Valga Vallavolikogu otsuse eelnõu „Valga valla tuulepargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine“ juurde

Valga Vallavalitsus on korraldanud alates Valga valla tuulepargi eriplaneeringu koostamise algatamisest (Valga Vallavolikogu 25. oktoobri 2023 otsuse nr 81) kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamist planeerimisseaduse 7. peatüki sätetest lähtuvalt. Käesolevaks hetkeks on planeeringu menetlusega jõutud planeerimisseaduse § 109, mis sätestab kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmise. Vastu võetava eriplaneeringu materjalid on avalikustatud Valga valla veebilehel <https://www.valga.ee/tuulepargi-eriplaneering>.

Eriplaneeringu eelvaliku otsuse vastuvõtmisega kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu, et valitud asukoht on kõige sobivam kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga kavandatava ehitise püstitamiseks ning et ehitise asukoht, püstitamise üldised tingimused, asukoha eelvaliku tegemine, asukoha eelvaliku otsus ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruanne vastavad õigusaktidele ning keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande väljatöötamise kavatsuses sisalduv teave on piisav erinevate kaalutud asukohtade vahel valiku tegemiseks.

Lenna Hingla
planeeringute juhtivspetsialist
14.11.2024